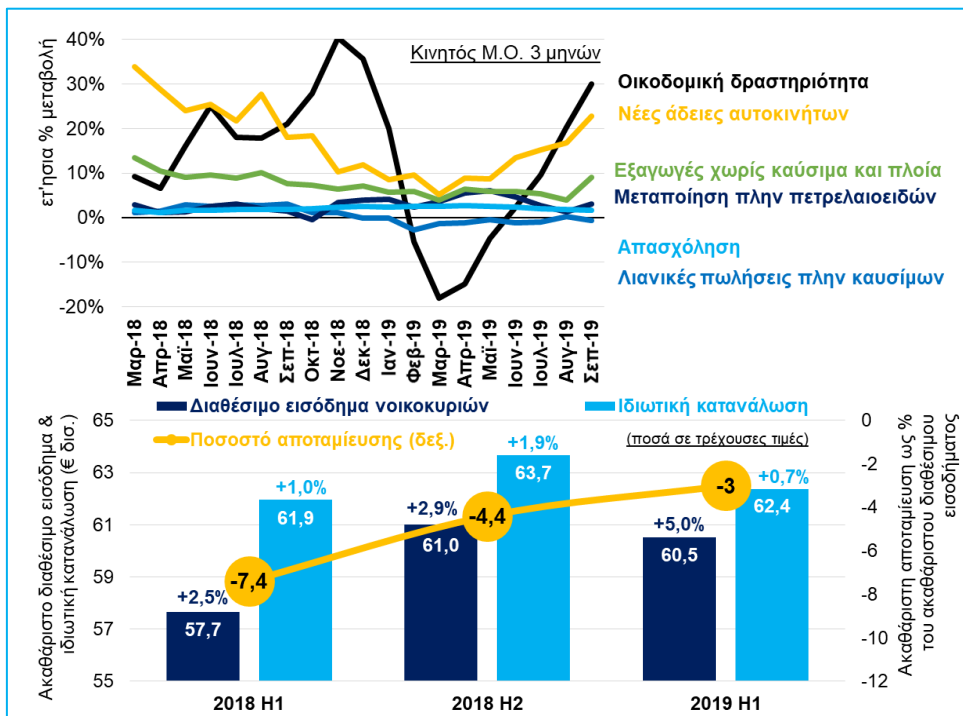

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες (% μεταβολή σε όγκο), ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα, καταναλωτική δαπάνη και ποσοστό αποταμίευσης νοικοκυριών (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουλ-Σεπ. 19, 3μηνιαίοι Εθν. Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, Q3 2019)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βασικοί δείκτες	8
Οικονομικό κλίμα	9
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές	10
Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες	11
Εξαγωγές, τουρισμός	12

ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ:

Οικονομική σταθερότητα εν μέσω υψηλών πλεονασμάτων και χαμηλής ρευστότητας!

Η ελληνική οικονομία έχει εισέλθει σε μια σαφή φάση δυναμικής επανεκκίνησης. Προς το παρόν, όμως, οι τάσεις που διαμορφώνονται παραμένουν μικτές. Παρά την βελτίωση του μίγματος της οικονομικής πολιτικής μετά την πρόσφατη κυβερνητική αλλαγή, η διεθνής οικονομία και το παγκόσμιο εμπόριο έχουν αρχίσει να επιβραδύνονται. Επίσης, παρά την τεράστια άνοδο των επιχειρηματικών προσδοκιών και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, και παρά τη δραματική βελτίωση στην αγορά ελληνικών ομολόγων, αλλά και την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας κατά μια βαθμίδα από B+ σε BB- από την Standard & Poor's, η αγορά βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής, καθώς οι συνθήκες ρευστότητας, αν και βελτιούμενες, δρουν ακόμη περιοριστικά. Οι αναληφθείσες νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη μείωση του ΕΝΦΙΑ και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι επερχόμενες φοροελαφρύνσεις φυσικών και νομικών προσώπων, η αναμενόμενη εξυγίανση των τραπεζικών ισολογισμών, μέσω του σχεδίου «Ηρακλής» για την τιτλοποίηση μέρους των δανείων σε καθυστέρηση με εγγύηση του δημοσίου και τη μεταφορά τους εκτός χαρτοφυλακίου τραπεζών, συνιστούν φιλοαναπτυξιακές πρωτοβουλίες με ισχυρό αποτύπωμα. Επίσης, η καλή πορεία των δημοσιονομικών μεγεθών το 2019, καθώς και ο υπό κατάθεση προϋπολογισμός του 2020 που διασφαλίζει τη δημοσιονομική πειθαρχία, αν και δρα περιοριστικά στην ζήτηση, και η αναμενόμενη πρόωρη εξόφληση μέρους των υψηλού κόστους δανείων του ΔΝΤ από την ελληνική κυβέρνηση, δημιουργούν αναμφίβολα συνθήκες εδραιούμενης οικονομικής σταθερότητας, και επέκτασης της οικονομίας από την πλευρά της προσφοράς.

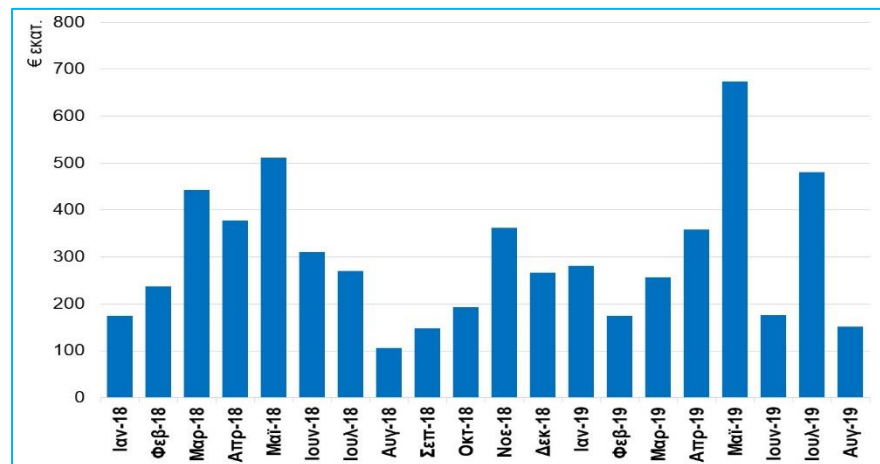
Όλες οι παραπάνω θετικές εξελίξεις, όμως, δεν έχουν οδηγήσει μέχρι σήμερα αφενός σε σαφή επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας και της καθαρής εισροής κεφαλαίων από το εξωτερικό (Δ01), και αφετέρου, σε αύξηση σε συνεχή βάση της καθαρής ροής των καταθέσεων των νοικοκυριών προς το τραπεζικό σύστημα, και των καθαρών ροών τραπεζικών χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, ο όγκος

των λιανικών πωλήσεων δεν φαίνεται να ανακάμπτει σε αντιστοιχία με την όποια, ακόμη χαμηλή, επέκταση της απασχόλησης και των μισθών, όπως καταγράφηκαν στο πρώτο ήμισυ του 2019, με τις τιμές των αγαθών να υποχωρούν. Συγκεκριμένα, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών επιταχύνθηκε στο α' εξάμηνο του έτους, με ταυτόχρονη επιβράδυνση, όμως, της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η σχετική βελτίωση της αποταμίευσης των νοικοκυριών, που ακόμη παραμένει αρνητική, ίσως, αποτυπώνει την προσπάθεια νοικοκυριών (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) να διακανονίσουν τα χρέη τους προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία, μέσω του συστήματος των 120 δόσεων και των διευκολύνσεων που ισχύουν για τα υπερχρεωμένα στις τράπεζες νοικοκυριά με στεγαστικά δάνεια, μεταφέροντας σε άλλες χρήσεις πόρους που, σε διαφορετική περίπτωση, θα ενίσχυαν την ιδιωτική κατανάλωση. Τέλος, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία επιβραδύνονται σε σχέση με πέρυσι, καθώς επικρατούν αρνητικές τάσεις στο διεθνές εμπόριο, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές αποκλιμακώνονται, μεν, αλλά όχι επαρκώς για να στηριχθεί η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

Παρά την τεράστια άνοδο των επιχειρηματικών προσδοκιών και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, και παρά τη δραματική βελτίωση στην αγορά ελληνικών ομολόγων, αλλά και την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας κατά μια βαθμίδα από B+ σε BB- από την Standard & Poor's, η αγορά βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής, καθώς οι συνθήκες ρευστότητας, αν και βελτιούμενες, δρουν ακόμη περιοριστικά.

Δ01: Καθαρές Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα (Τράπεζα της Ελλάδος, Αυγ. 2019)

Μεταξύ των φιλοαναπτυξιακών παρεμβάσεων, που αναμένεται να υποστηρίξουν την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είναι ο νέος φορολογικός νόμος. Σύμφωνα με το σχέδιο που κατατέθηκε προς ψήφιση, οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν:

- Εισαγωγή συντελεστή 9% για τα εισοδήματα έως €10.000 και μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα στις κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για τα εισοδήματα από 20.000 και άνω.
- Αύξηση του αφορολόγητου στα €9.000 για όσους έχουν 1 παιδί, στα €10.000 για φορολογούμενους με δυο παιδιά, στα €11.000 για τρία παιδιά και στα €12.000 για φορολογούμενους με τέσσερα παιδιά.
- Μείωση των φορολογικών συντελεστών στα επιχειρηματικά κέρδη στο 24% από 28% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και μείωση του συντελεστή παρακράτησης στα διανεμόμενα μερίσματα στο 5% από 10% με εφαρμογή από 01/01/2020 και μετά.
- Μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος στο 95% από 100% του φόρου που προκύπτει για τα Νομικά πρόσωπα (για το 2018).
- Παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις προκειμένου να επιλέγουν την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οικολογικών αυτοκινήτων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, για τη χορήγησή τους στους εργαζομένους τους.
- Αναστολή ΦΠΑ στις οικοδομές για τις νέες άδειες που θα εκδοθούν από 01.01.2020.

Οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία επιβραδύνονται σε σχέση με πέρυσι, καθώς επικρατούν αρνητικές τάσεις στο διεθνές εμπόριο, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές αποκλιμακώνονται, μεν, αλλά όχι επαρκώς για να στηριχθεί η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

- Κίνητρα για την πραγματοποίηση εργασιών που σχετίζονται με την ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων, με τη χορήγηση έκπτωσης φόρου 40% για δαπάνες των σχετικών εργασιών.
- Καθιέρωση χαμηλού φορολογικού συντελεστή 10% για τα αγροτικά συνεταιριστικά σχήματα.
- Αποσαφήνιση και απλούστευση της νομοθεσίας για τη φορολογική κατοικία, με παράλληλη θέσπιση εναλλακτικού τρόπου φορολόγησης των εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης με πληρωμή ετήσιου κατ' αποκοπή φόρου στις περιπτώσεις επενδύσεων άνω των €500.000.
- Υποχρεωτική συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδείξεων στο ύψος του 30% του πραγματικού εισοδήματος με προσαύξηση φόρου με συντελεστή 22% για την θετική διαφορά που προκύπτει μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού δαπανών.
- Μείωση του ορίου από τα €500 στα €300 για τις συναλλαγές με μετρητά. Οι αγορές άνω των €300 πρέπει να πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- Έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων για τις δαπάνες που αφορούν σε δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.
- Αύξηση του ορίου της λιανικής τιμής προ φόρων, από €12.000 σε €17.000, για την εξαίρεση, από το φορολογητέο εισόδημα των εργαζομένων, των οχημάτων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς.
- Επέκταση των παροχών σε είδος και στα συγγενικά πρόσωπα των εργαζομένων.
- Δυνατότητα διαγραφής επισφαλών απαιτήσεων μικρού ύψους (μέχρι €300) χωρίς να απαιτείται η ανάληψη όλων των κατά το νόμο ενεργειών για την είσπραξη της απαίτησης.
- Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος και την εισφορά αλληλεγγύης των τόκων εταιρικών ομολόγων για φυσικά και νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος.
- Απαλλαγή, υπό προϋποθέσεις, των κεφαλαιακών κερδών τα οποία προκύπτουν από τις μεταβιβάσεις τίτλων σε νομικό πρόσωπο το οποίο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας (capital gains).
- Βελτιώσεις στην υφιστάμενη φορολογία κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών και ΕΠΕ.
- Περιορισμός του χρόνου παραγραφής από 20 σε 10 έτη, των υποθέσεων φοροδιαφυγής για τα φορολογικά έτη 2013 έως 2017, σε συμμόρφωση με αποφάσεις του ΣτΕ.
- Εξορθολογισμός της «αλληλέγγυας ευθύνης», υψηλόβαθμων στελεχών των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, με την εισαγωγή μαχητού τεκμηρίου για την έλλειψη υπαιτιότητας.

Σημειώνεται εν προκειμένω ότι, το αναπτυξιακό αποτύπωμα των φορολογικών μέτρων θα ήταν ευρύτερο εάν είχαν συμπεριληφθεί και κομβικά μέτρα, όπως η εισαγωγή υπερ-αποσβέσεων ως κίνητρο για παραγωγικές επενδύσεις και η επιμήκυνση του χρόνου συμψηφισμού ζημιών με κέρδη από πέντε σε δέκα έτη από το 2014 και μετά.

Εν τω μεταξύ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τις [Φθινοπωρινές Προβλέψεις 2019](#), σύμφωνα με τις οποίες ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα θα διαμορφωθεί σε +1,8% το 2019 και +2,3% το 2020 (αντί +2,2% και +2,2% αντίστοιχα με βάση τις προηγούμενες προβλέψεις της), αναφέροντας πως, παρά το ασθενές εξωτερικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία θα παραμείνει ανθεκτική. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η συνεχιζόμενη ανάκαμψη θα υποστηριχθεί από την αύξηση των εξαγωγών και από τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής, που στόχο έχουν να τονώσουν τις επενδύσεις και να μειώσουν το κόστος εργασίας. Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να καταγράψει πλεόνασμα το 2019 για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, γεγονός που θα συμβάλει στην ταχεία μείωση του δημόσιου χρέους. Επίσης, η Ελλάδα προβλέπεται να επιτύχει τους συμφωνημένους δημοσιονομικούς της στόχους, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών της. Τέλος, όπως σημειώνεται στην έκθεση της Επιτροπής, η μεταβολή στη σύνθεση των φορολογικών εσόδων προς λιγότερο στρεβλωτικούς φόρους, που συνοδεύονται από μέτρα

κοινωνικής πολιτικής, αναμένεται να στηρίξει την ανάπτυξη των επενδύσεων και της απασχόλησης.

Με βάση αυτές τις υποθέσεις οι επενδύσεις σε πάγια προβλέπεται να αυξηθούν κατά +10,1% το 2019 και κατά +12,5% το 2020. Παράλληλα, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να συνεχίσουν να κινούνται ανοδικά (+4,3% το 2019 και +3,4% το 2020), αυξάνοντας περαιτέρω το μερίδιό τους στις παγκόσμιες εξαγωγές. Τέλος, η απασχόληση προβλέπεται να ενισχυθεί κατά +2,2% το 2019 και το 2020, ενώ το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι θα μειωθεί σε 15,4% το 2020 από 17,3% το 2019 (**Δ02**).

Δ02: Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα 2019 – 2021 (*European Commission, Autumn 2019 Economic Forecast*)

(ετήσια % μεταβολή)	2019	2020	2021
ΑΕΠ	1,8	2,3	2,0
Ιδιωτική κατανάλωση	0,5	1,5	1,4
Δημόσια κατανάλωση	3,4	0,3	0,1
Ακαθάριστες επενδύσεις σε πάγια	10,1	12,5	8,1
εκ των οποίων σε εξοπλισμό	11,1	12,8	9,1
Εξαγωγές (αγαθά και υπηρεσίες)	4,3	3,4	3,0
Εισαγωγές (αγαθά και υπηρεσίες)	5,1	4,0	3,0
Απασχόληση	2,2	2,2	1,4
Ποσοστό ανεργίας	17,3	15,4	14,0
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	0,5	0,6	0,9

Η ευρωπαϊκή οικονομία φαίνεται να βαδίζει προς μια παρατεταμένη περίοδο πιο υποτονικής ανάπτυξης και ήπιου πληθωρισμού. Το λιγότερο ευνοϊκό εξωτερικό περιβάλλον και η αυξανόμενη αβεβαιότητα, προβλέπεται να περιορίσουν τον ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι η ευρωπαϊκή οικονομία φαίνεται να βαδίζει προς μια παρατεταμένη περίοδο πιο υποτονικής ανάπτυξης και ήπιου πληθωρισμού. Το λιγότερο ευνοϊκό εξωτερικό περιβάλλον και η αυξανόμενη αβεβαιότητα, προβλέπεται να περιορίσουν τον ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης σε +1,1% το 2019 και +1,2% το 2020 και το 2021 (αντί +1,2% και +1,5% αντίστοιχα κατά τις προηγούμενες εκτιμήσεις) και της ΕΕ-28 σε +1,4% το 2019 και το 2020 (αντί +1,4% το 2019 και +1,6% το 2020 κατά τις προηγούμενες εκτιμήσεις).

Ταυτόχρονα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρώπη θα επιβραδυνθεί σε +1,4% το 2019 από +2,3% το 2018 (βλ. [Regional Economic Outlook - Europe](#)), κυρίως λόγω της αποδυνάμωσης του παγκόσμιου εμπορίου και της μεταποίησης, ενώ οι αντοχές που έχει επιδείξει μέχρι τώρα η ευρωπαϊκή οικονομία οφείλονται κυρίως στην ικανοποιητική πορεία των υπηρεσιών και της εγχώριας ζήτησης. Επιπρόσθετα, το ΔΝΤ θεωρεί ότι η μη επίτευξη συμφωνίας για την έξοδο του Ην. Βασιλείου από την ΕΕ-28, σε συνδυασμό με τις εντάσεις στο διεθνές εμπόριο αγαθών, θα μπορούσε να μετριάσει την επενδυτική δραστηριότητα σε βραχυπρόθεσμο διάστημα. Για την αντιστροφή της επιβράδυνσης το ΔΝΤ προτείνει μια «συγχρονισμένη δημοσιονομική απάντηση», μέσω λήψης μέτρων για την τόνωση της ζήτησης, κυρίως στις χώρες που εμφανίζουν πλεονάσματα, και τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Κατά τ' άλλα, στους βραχυχρόνιους δείκτες στην Ελλάδα, καταγράφεται αύξηση των εξαγωγών αγαθών και την βιομηχανικής παραγωγής τον Σεπτέμβριο του 2019 και μικρή ανάκαμψη του όγκου λιανικών πωλήσεων τον Αύγουστο του 2019. Παράλληλα, ο τουρισμός επιδεικνύει αξιοσημείωτη πορεία, συμβάλλοντας θετικά στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της απασχόλησης. Την ίδια ώρα, το οικονομικό κλίμα και η καταναλωτική εμπιστοσύνη παραμένουν σε υψηλό επίπεδο.

Πιο αναλυτικά:

- **Ο δείκτης οικονομικού κλίματος** διαμορφώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 στις 106,7 μονάδες, από 107,2 μονάδες τον προηγούμενο μήνα και 100,4 μονάδες τον Οκτώβριο του 2018. Η υποχώρηση αυτή οφείλεται κυρίως στην πτώση των προσδοκιών στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο, αν και το ισοζύγιο θετικών –

Στους βραχυχρόνιους δείκτες στην Ελλάδα, καταγράφεται αύξηση των εξαγωγών αγαθών και την βιομηχανικής παραγωγής τον Σεπτέμβριο του 2019 και μικρή ανάκαμψη του όγκου λιανικών πωλήσεων τον Αύγουστο του 2019. Παράλληλα, ο τουρισμός επιδεικνύει αξιοσημείωτη πορεία, συμβάλλοντας θετικά στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της απασχόλησης. Την ίδια ώρα, το οικονομικό κλίμα και η καταναλωτική εμπιστοσύνη παραμένουν σε υψηλό επίπεδο.

αρνητικών εκτιμήσεων εξακολουθεί να είναι θετικό. Από την άλλη πλευρά, στη βιομηχανία οι προσδοκίες βελτιώθηκαν, παρά τις πτωτικές τάσεις που παρατηρούνται στην Ευρώπη.

- **Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης** διαμορφώθηκε στις -8,4 μονάδες από -6,8 μονάδες τον προηγούμενο μήνα και -34,1 μονάδες τον Οκτώβριο του 2018. Παρά την υποχώρηση αυτή, ο δείκτης παραμένει στο δεύτερο υψηλότερο επίπεδο από τον Σεπτέμβριο του 2000, όταν βρισκόταν στις -6 μονάδες. Η μικρή υποχώρηση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Οκτώβριο του 2019 ήταν αναμενόμενη, έπειτα από επτά μήνες συνεχόμενης ανόδου και όπως συμβαίνει συνήθως μετά από εκλογές. Ωστόσο, σε σύγκριση με αντίστοιχες μεταβολές έπειτα από εκλογές στο παρελθόν, η υποχώρηση τον Οκτώβριο του 2019 είναι ηπιότερη και οφείλεται κυρίως στη μικρή αύξηση του ποσοστού των νοικοκυριών που εκτιμούν ότι η κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί (17,6% από 15,5% τον προηγούμενο μήνα και 49% τον Οκτώβριο του 2018). Αντίθετα, στους υπόλοιπους δείκτες η αισιοδοξία των νοικοκυριών διατηρείται στα ίδια περίπου επίπεδα, ενώ η πρόθεσή τους για αποταμίευση και για σημαντικές αγορές (έπιπλα, οικιακός εξοπλισμός κλπ) βελτιώνεται. Την ίδια ώρα, σύμφωνα με την [Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων](#) της Τράπεζας της Ελλάδος, το 3^ο τρίμηνο του 2019 η ζήτηση για δάνεια προς νοικοκυριά παρουσίασε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, τόσο όσον αφορά τα στεγαστικά όσο και τα καταναλωτικά δάνεια. Οι παράγοντες που επηρέασαν την αύξηση της ζήτησης ήταν η αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, η βελτίωση των προοπτικών για αγορά κατοικίας, καθώς και οι αυξημένες ανάγκες για δαπάνες διαρκών καταναλωτικών αγαθών.
- **Οι προσδοκίες στη μεταποίηση με βάση τον Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)**, διατηρήθηκαν σε θετικό έδαφος, παρά τη μικρή υποχώρηση που καταγράφηκε τον Οκτώβριο του 2019. Ειδικότερα, ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 53,5 μονάδες από 53,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα και 53,1 μονάδες τον Οκτώβριο του 2018. Σύμφωνα με τα στοιχεία του δείκτη, οι συνθήκες στην ελληνική μεταποίηση εξακολουθούν να βελτιώνονται σταθερά, παρά τη μικρή εξασθένηση της ανόδου της παραγωγής και των νέων εργασιών. Επίσης, η ζήτηση από το εξωτερικό αυξήθηκε, ενώ παράλληλα οι επιχειρήσεις προχώρησαν σε προσλήψεις. Η επιχειρηματική εμπιστοσύνη παρέμεινε επίσης έντονη, καθώς οι επιχειρήσεις ανέφεραν ευνοϊκότερες χρηματοοικονομικές συνθήκες και μεγαλύτερη ζήτηση.
- Ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών επιταχύνθηκε σε +7% τον Σεπτέμβριο του 2019 από +1,5% τον προηγούμενο μήνα και +0,6% τον Σεπτέμβριο του 2018. Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019 εμφανίζει άνοδο +3,9%, επιπλέον αύξησης +2,2% το αντίστοιχο διάστημα το 2018. Μεγάλες αυξήσεις καταγράφονται στην παραγωγή φαρμάκων (+26,9%) και ηλεκτρονικών προϊόντων (+24,5%), ενώ αντίθετα η παραγωγή μη μεταλλικών ορυκτών και βασικών μετάλλων εμφανίζει πτώση (-4,5% και -2,1% αντίστοιχα).
- **Οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα** αυξήθηκαν κατά +9,9% τον Σεπτέμβριο του 2019, επιπλέον αύξησης +2,8% τον Σεπτέμβριο του 2018. Πάντως, κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019 ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών αγαθών χωρίς καύσιμα εμφανίζει επιβράδυνση σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα το 2018, ωστόσο, δεδομένων των εντάσεων στο διεθνές εμπόριο, επιδεικνύουν αξιοσημείωτες αντοχές (+5,2% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019, έναντι +11,6% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2018). Ανάλογη περίπτωση είναι η εικόνα και στις αντίστοιχες εισαγωγές, αλλά η αποκλιμάκωσή τους είναι ηπιότερη σε σύγκριση με τις εξαγωγές (+7,1% κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019, έναντι +8,8%), με αποτέλεσμα την περαιτέρω διόγκωση του εμπορικού ελλείμματος χωρίς καύσιμα (€13,2 δισ. το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019, έναντι €12 δισ. το διάστημα Ιαν – Σεπ 2018). Ειδικότερα, σε σταθερές τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία αυξήθηκαν κατά +6% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019, επιπλέον αύξησης +9,8% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2018, και οι αντίστοιχες εισαγωγές κατά +2,7%, έναντι αύξησης +8,2% το διάστημα Ιαν – Σεπ 2018. Από τις βασικές ομάδες αγαθών, κατά το διάστημα Ιαν – Σεπ 2019 οι μεγαλύτερες αυξήσεις στην αξία εξαγωγών σημειώθηκαν στα βιομηχανικά

προϊόντα (+9,5%), ιδίως τα διάφορα βιομηχανικά είδη (+25,6%) και τα χημικά (+18,8%). Σημαντική άνοδο παρουσίασαν επίσης οι εξαγωγές πρώτων υλών (+7,9%), ενώ οι εξαγωγές λαδιού μειώθηκαν (-46,1%).

- **Ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων** παρουσίασε ανάκαμψη τον Αύγουστο του 2019, με τον σχετικό δείκτη να καταγράφει άνοδο +1,1%, έναντι πτώσης -2,3% τον προηγούμενο μήνα και αύξησης +3,9% τον Αύγουστο του 2018. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του όγκου πωλήσεων στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (supermarkets) κατά +4,6%, στα καταστήματα επίπλων και οικιακού εξοπλισμού κατά +5,6% και στα καταστήματα βιβλίων και ειδών τεχνολογίας κατά +11,6%. Η άνοδος του όγκου λιανικών πωλήσεων αναμένεται να συνεχιστεί και τον Σεπτέμβριο του 2019, ακολουθώντας τις ιδιαίτερα θετικές προσδοκίες των επιχειρήσεων στο λιανικό εμπόριο. Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2019 ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων εμφανίζει μείωση -1,1% (έναντι ανόδου +2,2% κατά το αντίστοιχο διάστημα το 2018), με τη μεγαλύτερη υποχώρηση να καταγράφεται στα πολυκαταστήματα (-15%, έναντι αύξησης +2,1% το αντίστοιχο διάστημα το 2018) και στα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων, ποτών και καπνού (-5,7%, επιπλέον μείωσης -5,1% το αντίστοιχο διάστημα του 2018). Αντίθετα, στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (supermarkets) ο όγκος πωλήσεων ενισχύθηκε (+0,5%, επιπλέον αύξησης +4,2% το αντίστοιχο διάστημα το 2018), ενώ η μεγαλύτερη άνοδος σημειώθηκε στα καταστήματα βιβλίων, χαρτικών και ειδών δώρου, στα οποία περιλαμβάνονται και τα είδη τεχνολογίας (+11%, επιπλέον αύξησης +1,2% το αντίστοιχο διάστημα το 2018).
- **Ο όγκος ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας** παρουσίασε άνοδο +37,8% τον Αύγουστο του 2019 και κατά +3,5% κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2019 (έναντι αύξησης +13,9% το αντίστοιχο διάστημα του 2018), ενώ η αύξηση του αριθμού νέων αδειών ήταν μεγαλύτερη (+7,9% επιπλέον αύξησης +8,9% το διάστημα Ιαν – Αυγ 2018). Το γεγονός αυτό οφείλεται εν μέρει στην αύξηση των νέων αδειών κυρίως για βελτιώσεις, οι οποίες δεν μεταβάλλουν τον όγκο των οικοδομών. Στην τάση αυτή έχει συμβάλει η άνοδος του τουρισμού και η διάδοση της βραχυχρόνιας μίσθωσης κατοικιών μέσω ηλεκτρονικών εφαρμογών.
- **Οι τουριστικές εισπράξεις και οι αφίξεις** αυξήθηκαν κατά +16,1% και +11% αντίστοιχα τον Αύγουστο του 2019. Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2019, οι τουριστικές εισπράξεις σημείωσαν άνοδο +13,6%, αντισταθμίζοντας κατά μεγάλο μέρος το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, ενώ οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά +3,6%.
- **Οι καθαρές ξένες άμεσες επενδύσεις** ανήλθαν σε €2,6 δισ. το διάστημα Ιαν – Αυγ 2019, έναντι €2,4 δισ. το αντίστοιχο διάστημα το 2018 και €3,4 δισ. στο σύνολο του 2018, χωρίς να διαμορφώνουν ακόμα μια σαφή ανοδική τάση (**Δ01**).
- **Το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας** μειώθηκε σε 16,7% τον Αύγουστο του 2019 από 16,9% τον προηγούμενο μήνα και 18,9% τον Αύγουστο του 2018. Παράλληλα, οι καθαρές προσλήψεις σε θέσεις μισθωτής εργασίας ανήλθαν σε 161,9 χιλ. το διάστημα Ιαν – Οκτ 2019, έναντι 168,3 χιλ. το αντίστοιχο διάστημα του 2018. Από τις 161,9 χιλ. θέσεις, οι 65,8 χιλ. εντοπίζονται στον τουρισμό (έναντι 64,3 χιλ. το αντίστοιχο διάστημα το 2018) και οι υπόλοιπες 96,1 χιλ. στους λοιπούς κλάδους (έναντι 104 χιλ το αντίστοιχο διάστημα το 2018). Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο του 2019, το ισοζύγιο θέσεων εργασίας ήταν αρνητικό κατά 125,7 χιλ., ακολουθώντας την εποχικότητα των τελευταίων ετών μετά τη λήξη της τουριστικής περιόδου.
- **Ο πληθωρισμός** παρουσιάζει εξασθένιση το 2019, με την αύξηση των τιμών να διαμορφώνεται σε +0,2% κατά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2019, έναντι +0,6% το διάστημα Ιαν – Οκτ 2018 και +1,2% το διάστημα Ιαν – Οκτ 2017, αντανakλώντας την αποδυνάμωση της εγχώριας ζήτησης, όπως καταγράφεται και στην επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά το 1^ο εξάμηνο του 2019 (-0,1% σε σταθερές τιμές).
- **Ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις** επιβραδύνθηκε ελαφρά σε +2,2% τον Σεπτέμβριο του 2019 (από 2,92% τον προηγούμενο μήνα),

Οι αναληφθείσες νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη μείωση του ΕΝΦΙΑ και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι επερχόμενες φοροελαφρύνσεις φυσικών και νομικών προσώπων, η αναμενόμενη εξυγίανση των τραπεζικών ισολογισμών, μέσω του σχεδίου «Ηρακλής» για την τιτλοποίηση μέρους των δανείων σε καθυστέρηση με εγγύηση του δημοσίου και τη μεταφορά τους εκτός χαρτοφυλακίου τραπεζών, συνιστούν φιλοαναπτυξιακές πρωτοβουλίες με ισχυρό αποτύπωμα.

παραμένοντας, ωστόσο, για 10^ο συνεχόμενο μήνα σε θετικό έδαφος. Ταυτόχρονα, **οι καταθέσεις των νοικοκυριών** αυξήθηκαν κατά €101 εκατ., εμφανίζοντας θετική ροή από τον Φεβρουάριο του 2019, αν και ο ρυθμός αύξησης παρουσιάζει εξασθένηση. Συνολικά, από τον Ιανουάριο του 2019 οι καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά +€4,2 δισ. και το υπόλοιπό τους διαμορφώθηκε σε €114,4 δισ.

- **Το ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών** αυξήθηκε κατά +5% σε τρέχουσες τιμές το 1^ο εξάμηνο του 2019, κυρίως λόγω της αύξησης των αμοιβών εργασίας (περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη) κατά +4,8% και των συντάξεων και λοιπών κοινωνικών παροχών κατά +4,7%, ενώ ταυτόχρονα οι φόροι μειώθηκαν -3,6% και οι εισφορές αυξήθηκαν κατά +1,3%. Ο ρυθμός αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών επιταχύνθηκε το 1^ο εξάμηνο του 2019 σε σύγκριση με το 2018 (+2,7%), ωστόσο η τελική καταναλωτική δαπάνη εμφανίζει αποκλιμάκωση (+0,7% σε τρέχουσες τιμές το 1^ο εξάμηνο του 2019, έναντι +1,5% στο σύνολο του 2018). Το γεγονός αυτό είχε ως συνέπεια τη βελτίωση του ποσοστού αποταμίευσης των νοικοκυριών (ακαθάριστη αποταμίευση προς ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα), το οποίο διαμορφώθηκε σε -3% το 1^ο εξάμηνο του 2019 από -7,4% το 1^ο εξάμηνο του 2018 και -5,9% στο σύνολο του 2018. Η τάση αυτή καταδεικνύει πιθανή προσπάθεια των νοικοκυριών να αποπληρώσουν χρέη, καθώς η αύξηση του εισοδήματός τους δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη άνοδο της κατανάλωσης. Πάντως, ο ρυθμός ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης αναμένεται να ενισχυθεί το 2^ο εξάμηνο του 2019, δεδομένης της μεγάλης βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Οι παραπάνω εξελίξεις διαμορφώνουν μια εικόνα συνεχιζόμενης ανάκαμψης, χωρίς όμως την απαραίτητη δυναμική για την είσοδο σε μια τροχιά υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Παράλληλα, οι πηγές αβεβαιότητας σε παγκόσμιο επίπεδο αυξάνονται, ασκώντας πιέσεις στο διεθνές εμπόριο, τη βιομηχανική παραγωγή και την επενδυτική δραστηριότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, οι πρωτοβουλίες για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως πχ. με το πρόσφατο αναπτυξιακό νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης που ψηφίσθηκε στη Βουλή και το φορολογικό νομοσχέδιο που κατατέθηκε προς ψήφιση, αναμένεται να προάγουν την οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, χρειάζεται να συνεχιστούν με τόλμη και αποφασιστικότητα.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα

	2016	2017	2018	2019		
	Μ.Ο.	Μ.Ο.	Μ.Ο.	Αυγ	Σεπ	Οκτ
Οικονομικό κλίμα	91,8	96,6	102,1	108,4	107,2	106,7
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	-62,9	-58,9	-44,0	-8,2	-6,8	-8,4
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	72%	67%	55%	16%	19%	19%
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	79%	74%	59%	16%	16%	18%
% που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	77%	68%	50%	22%	23%	23%
% που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει	90%	91%	87%	76%	79%	75%

Απασχόληση, Ανεργία, Τιμές, Παραγωγικότητα, Ανταγωνιστικότητα

	2017	2018	2019	Περίοδος
Απασχολούμενοι (μεταβολή περιόδου, εποχ. προσαρμοσμένα στοιχεία)	+122.900	+99.700	+79.400	Ιαν – Αυγ
Απασχολούμενοι (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+1.300	+2.200	+10.400	Αυγ
Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή περιόδου)	-110.504	-64.161	-92.295	Ιαν – Σεπ
Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή μήνα)	-27.526	-25.761	-44.935	Σεπ
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	+167.451	+168.282	+161.869	Ιαν – Οκτ
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	-98.420	-120.087	-125.668	Οκτ
Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	20,8%	18,9%	16,7%	Αυγ
Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	21,8%	19,7%	17,6%	Ιαν – Αυγ
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%Δ)	0,7%	1,8%	-0,7%	Οκτ
Μέσο ποσοστό περιόδου (%Δ)	1,2%	0,6%	0,2%	Ιαν – Οκτ
Παραγωγικότητα (ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας, 2010 = 100)	92,4	92,6	92,9	Β' 3μηνο
Μέσος δείκτης περιόδου	92,6	93,2	93,0	Ιαν – Ιουν
Ανταγωνιστικότητα (πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία, 2010 = 100)*	82,6	83,7	81,8	Γ' 3μηνο
Μέσος δείκτης περιόδου	81,8	83,2	82,0	Ιαν – Σεπ

ΑΕΠ

(με εποχική διόρθωση, σταθερές τιμές, ετήσια μεταβολή)

	2017	2018	2019		
			Q1	Q2	Ιαν - Ιουν
ΑΕΠ	1,5%	1,9%	1,1%	1,9%	1,5%
Εγχώρια ζήτηση	1,6%	0,4%	1,7%	0,7%	1,2%
Ιδιωτική κατανάλωση	0,9%	1,1%	0,5%	-0,7%	-0,1%
Δημόσια κατανάλωση	-0,4%	-2,5%	-1,4%	5,3%	1,9%
Επενδύσεις (περιλ. της μεταβολής αποθεμάτων)	10,0%	1,8%	14,5%	1,1%	7,6%
Επενδύσεις σε πάγια	9,1%	-12,2%	8,3%	-5,8%	0,7%
Κατοικίες	-5,5%	17,2%	6,7%	19,5%	13,1%
Λοιπές κατασκευές (πλην κατοικιών)	1,2%	-22,9%	-2,5%	-45,5%	-26,9%
Μηχανολογικός εξοπλισμός (περιλ. οπτικά συστήματα)	6,2%	15,9%	3,3%	3,0%	3,1%
Μεταφορές (περιλ. οπτικά συστήματα)	50,9%	-43,5%	20,3%	73,6%	43,6%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	6,8%	8,7%	4,3%	5,4%	4,8%
Εξαγωγές αγαθών	5,7%	8,4%	-0,4%	4,0%	1,8%
Εξαγωγές υπηρεσιών	8,0%	9,0%	9,1%	6,9%	8,0%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,1%	4,2%	9,8%	3,7%	6,7%
Εισαγωγές αγαθών	6,7%	2,0%	10,1%	3,9%	6,9%
Εισαγωγές υπηρεσιών	9,0%	14,4%	6,3%	2,8%	4,5%

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες

(ετήσια μεταβολή)

	2017	2018	2019	Περίοδος	2019	Περίοδος
	(σύνολο έτους)	(σύνολο έτους)				
Βιομηχανική παραγωγή	3,9%	1,6%	0,8%	Ιαν – Σεπ	1,2%	Σεπ
Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	2,6%	2,6%	3,9%	Ιαν – Σεπ	7,0%	Σεπ
Παραγωγή στις κατασκευές	-14,6%	0,8%	-11,9%	Ιαν – Ιουν	-5,8%	Β' 3μηνο
Κτίρια	-10,2%	17,7%	-12,0%	Ιαν – Ιουν	-9,3%	Β' 3μηνο
Υποδομές	-17,9%	-13,1%	-11,7%	Ιαν – Ιουν	-1,7%	Β' 3μηνο
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε μ³)	19,4%	21,3%	3,5%	Ιαν – Αυγ	37,8%	Αυγ
Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	1,2%	1,5%	-0,7%	Ιαν – Αυγ	0,8%	Αυγ
Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	1,3%	1,7%	-1,1%	Ιαν – Αυγ	1,1%	Αυγ
Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	20,8%	22,6%	12,2%	Ιαν – Οκτ	5,3%	Οκτ
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	7,2%	10,5%	5,7%	Ιαν – Σεπ	10,3%	Σεπ
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές***	3,7%	9,1%	6,0%	Ιαν – Σεπ	11,9%	Σεπ
Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία (ΕΛΣΤΑΤ, τρεχ. τιμές)	7,8%	8,4%	6,6%	Ιαν – Σεπ	14,1%	Σεπ
Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα & πλοία σε σταθερές τιμές***	7,9%	8,7%	2,7%	Ιαν – Σεπ	9,8%	Σεπ
Τουρισμός – εισπράξεις	10,8%	10,1%	13,6%	Ιαν – Αυγ	16,1%	Αυγ
Μεταφορές – εισπράξεις	16,9%	14,9%	6,0%	Ιαν – Αυγ	0,5%	Αυγ
Λοιπές υπηρεσίες** – εισπράξεις	13,8%	-2,5%	0,4%	Ιαν – Αυγ	0,5%	Αυγ
Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες, εκτός κρουαζιέρας)	9,7%	10,8%	3,6%	Ιαν – Αυγ	11,0%	Αυγ

* με βάση το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, μεταξύ 37 εμπορικών εταίρων, πτώση = βελτίωση ανταγωνιστικότητας

** περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ

*** εκτίμηση ΣΕΒ

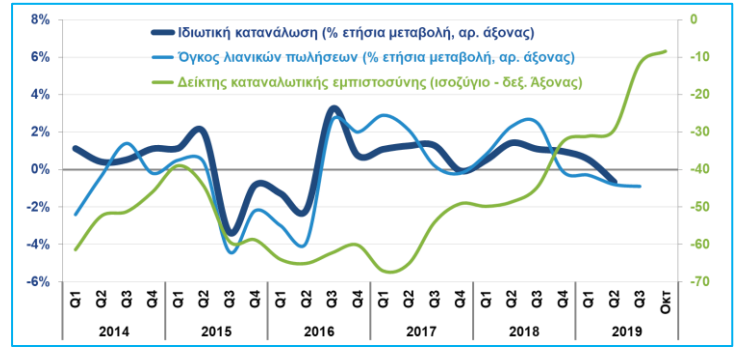
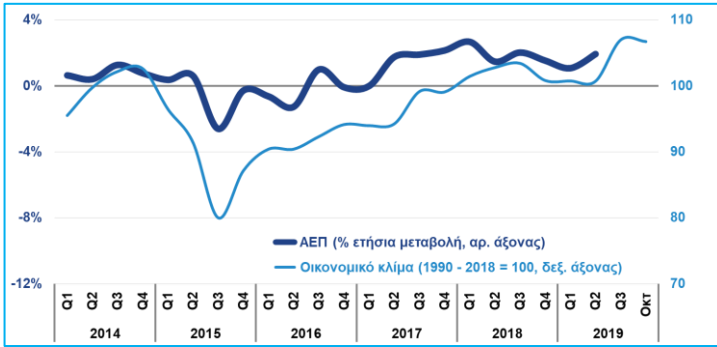
Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, ΕΕ

Οικονομικό κλίμα

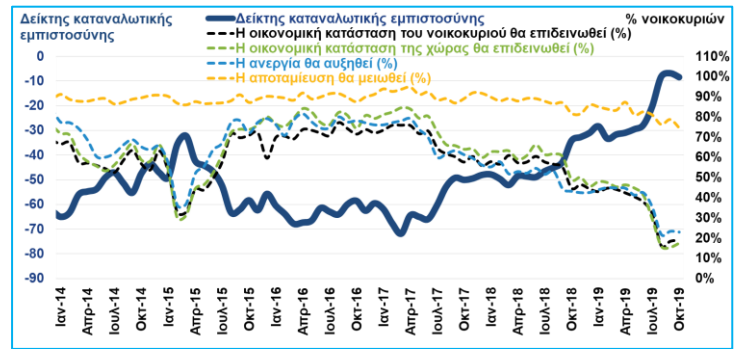
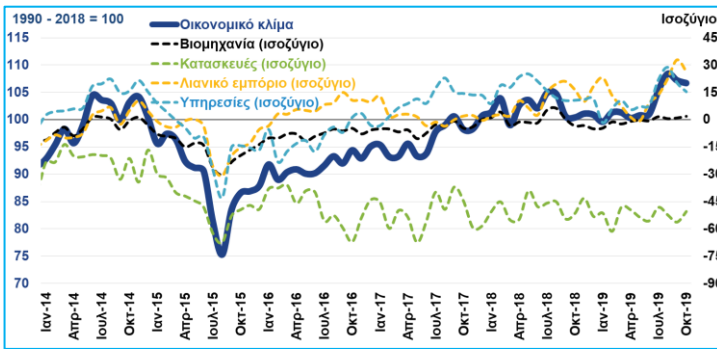

ΑΕΠ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2019, IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2019)

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2019, IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2019)

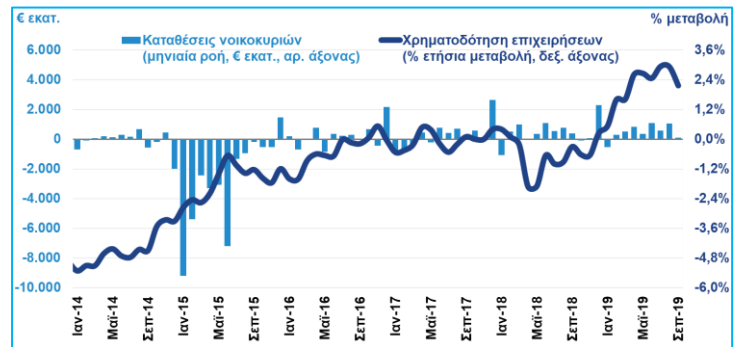

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

(IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2019)

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

(IOBE-DG ECFIN, Οκτ. 2019)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ (PMI) ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

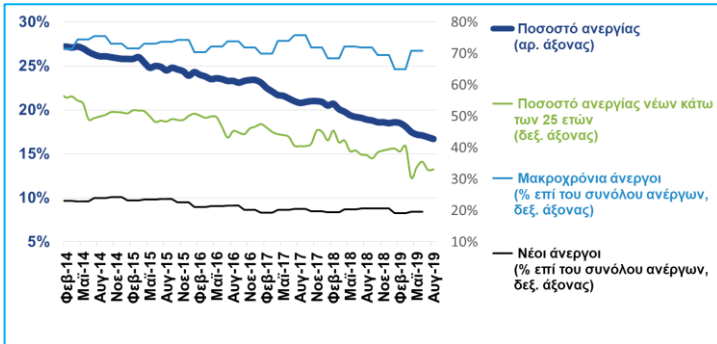
(Markit, Οκτ. 2019)

ΡΟΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

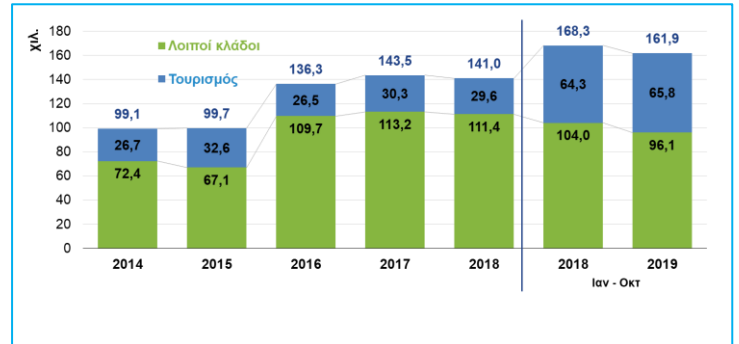
(Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2019)

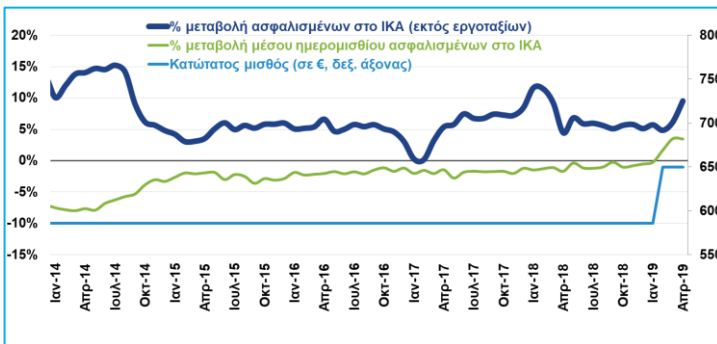
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές

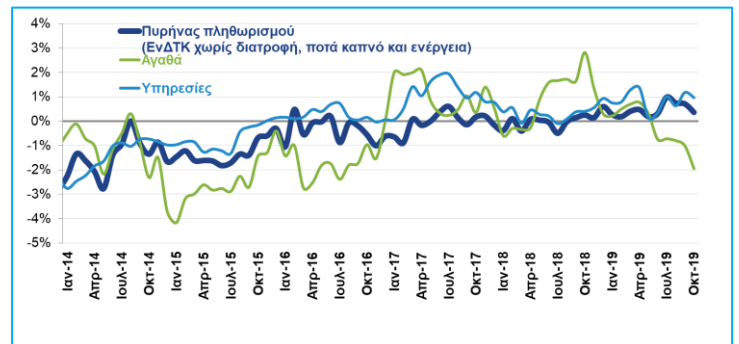
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΕΠΟΧΙΚΑ ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2019)

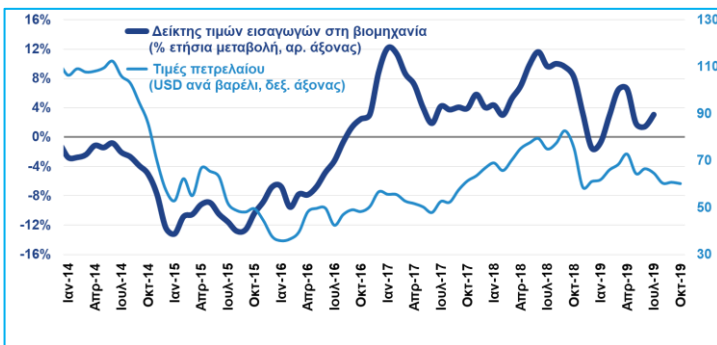
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΡΟΩΝ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(ΕΡΓΑΝΗ, Οκτ. 2019)

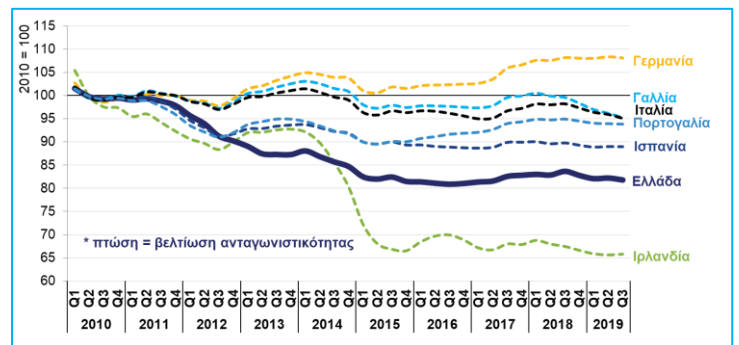
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΕΦΚΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ
(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΕΦΚΑ, Απρ. 2018)

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΙΚΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ
(ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2019)

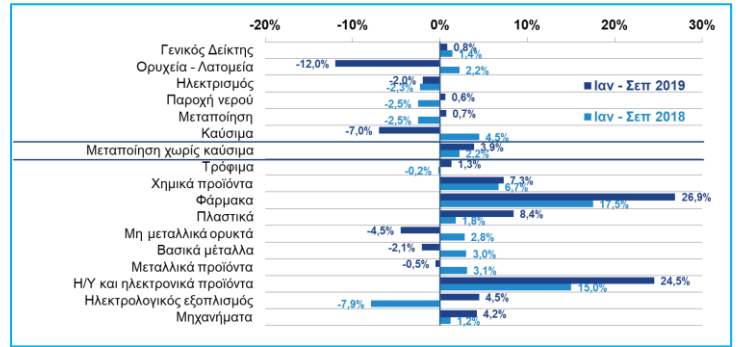
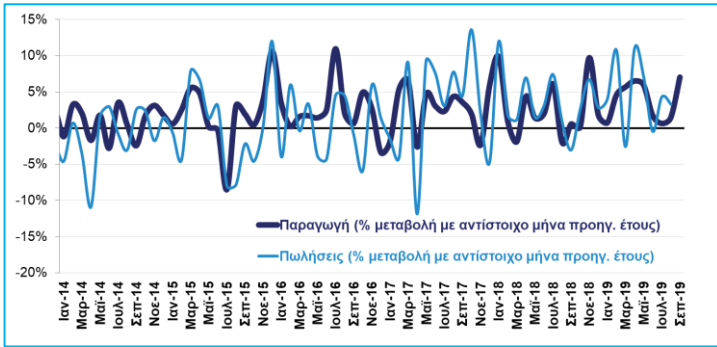
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2019, Bloomberg, 31 Οκτ. 2019)

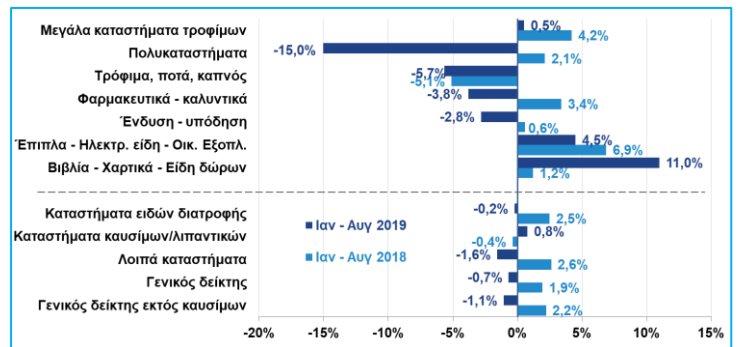
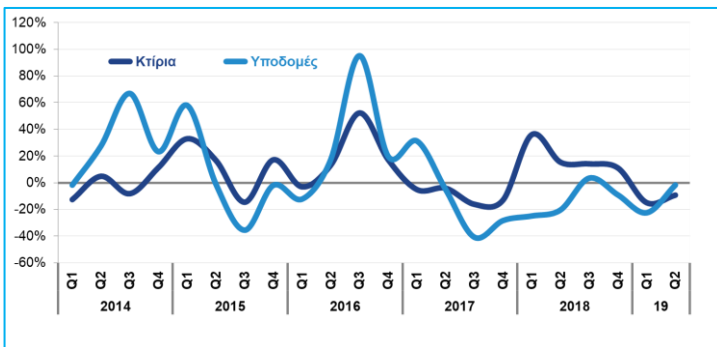
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΙΜΩΝ – ΚΟΣΤΟΥΣ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ
(Eurostat, Γ' 3μηνο 2019)

Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες

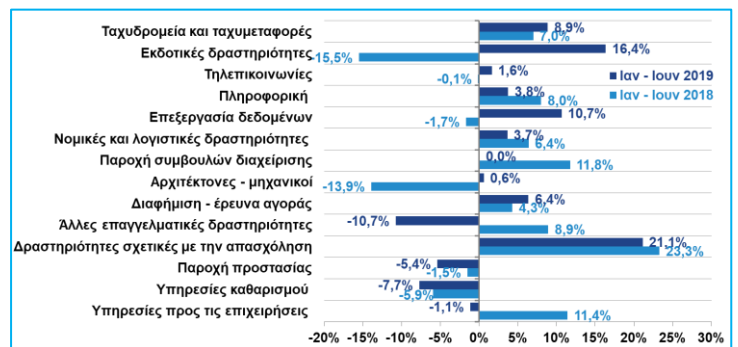

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2019) **ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2019)**

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους, ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2019)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (% μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων, ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2019)

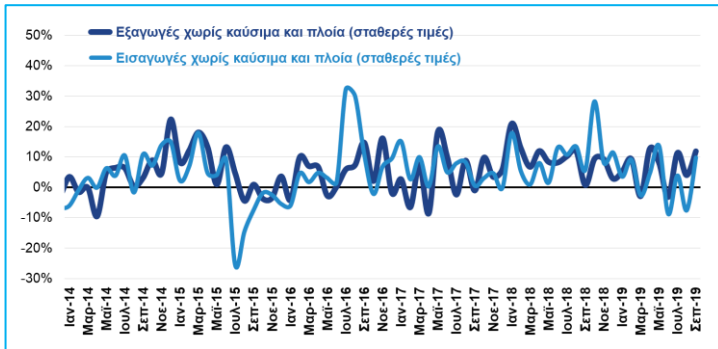

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Β' 3μηνο 2019, ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2019)

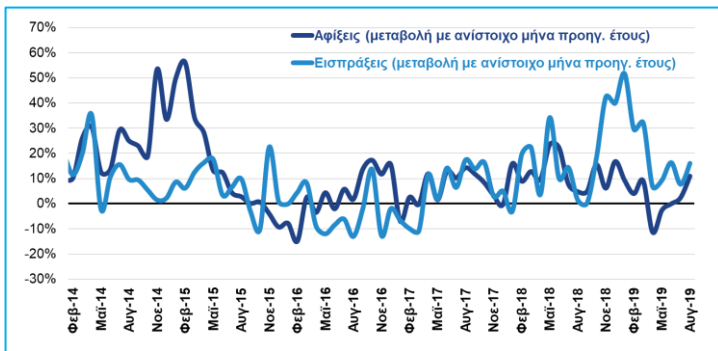
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2019)

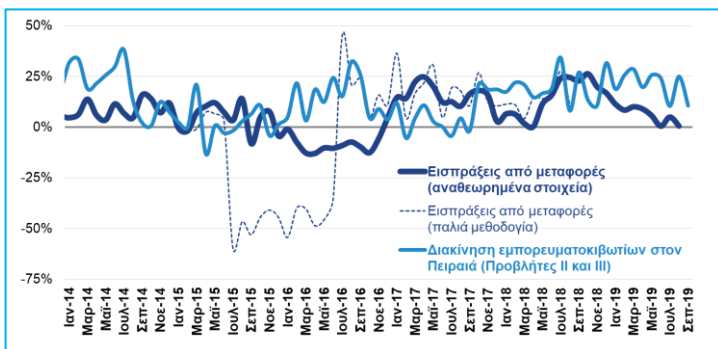
Εξαγωγές, τουρισμός

ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΠΛΟΙΑ
(ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2019)

ΑΦΙΞΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ
(ΤΤΕ, Αυγ. 2019)

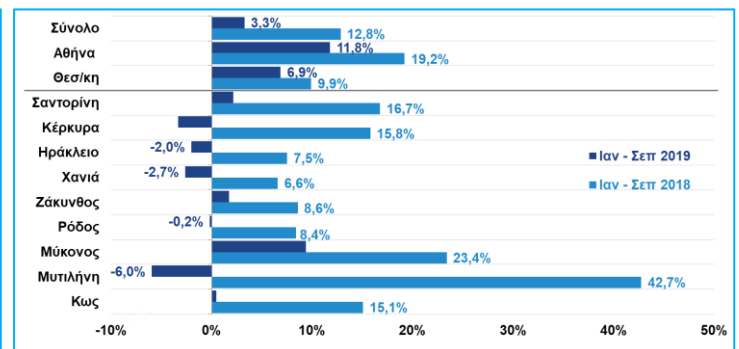

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
(ΤΤΕ, Αυγ. 2019, Διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων: COSCO, Σεπ. 2019)

Ομάδες προϊόντων (€ εκατ.)	Ιαν - Σεπ		%Δ
	2018	2019	
Αγροτικά προϊόντα	4.532,3	4.375,7	-3,5%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.452,5	3.525,6	2,1%
Ποτά – καπνός	537,1	557,7	3,8%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	542,7	292,4	-46,1%
Πρώτες ύλες	920,5	993,6	7,9%
Καύσιμα	8.467,8	8.220,6	-2,9%
Βιομηχανικά προϊόντα	10.312,6	11.292,3	9,5%
Χημικά	2.556,5	3.036,6	18,8%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	3.944,2	3.873,8	-1,8%
Μηχανήματα	2.139,2	2.281,5	6,7%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.672,7	2.100,4	25,6%
Άλλα	432,4	383,4	-11,3%
Σύνολο	24.665,6	25.265,6	2,4%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	16.197,8	17.045,0	5,2%

Πρόσθετη ανάλυση:	Ιαν – Αυγ		%Δ
	2018	2019	
Μεταποιημένα προϊόντα	12.520,1	13.226,1	5,6%
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	2.413,5	2.219,5	-8,0%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	2.173,5	2.225,1	2,4%
εκ των οποίων: αγροτικά	1.325,0	1.326,5	0,1%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	14.693,5	15.451,1	5,2%
Καύσιμα	7.295,4	6.958,5	-4,6%
Σύνολο	21.989,0	22.409,6	1,9%

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Σεπ. 2019)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ
(ΣΕΤΕ, Σεπ. 2019)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€325 δις.
69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€61 δις.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€66 δις.
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,0 δις.**
41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
197.000
10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,9 δις.
18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δις.
23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,1 δις.
27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Πηγή: ICAP, Hellastat, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

